

ABSTRAKT

Daná studie je koncipována jako teoreticko výzkumná práce, která se zaměřuje na zjišťování změn postojů u žáků 4. a 5. tříd vůči lidem s postižením. Ve studii se zkoumá, zdali má na postoje žáků 4. a 5. tříd základních škol vůči lidem s postižením vliv (a) dlouhodobé sdílení vzdělávacího prostředí s žákem s postižením (b) učitel a jeho proinkluzivní kompetence a (c) inkluzivní směřování školy, které je ve výzkumu reprezentované certifikací školy certifikátem „Férová škola“. Těmito třemi dílčími výzkumnými problémy se snažíme odpovědět na jednu základní výzkumnou otázku: Má proinkluzivní prostředí školy vliv na postoje žáků 4. a 5. tříd vůči lidem s postižením? Z tohoto důvodu bylo zvoleno kvaziexperimentální uspořádání studie. Ve výzkumu byly využity dva validizované výzkumné nástroje, které byly administrovány na vzorku 1948 žáků 4. a 5. tříd a jejich 102 třídních učitelů. Data byla zpracována příslušnými statistickými metodami. Výsledky výzkumu částečně potvrzují předpoklad, že proinkluzivní prostředí školy může mít vliv na postoje žáků 4. a 5. tříd vůči lidem s postižením, avšak pouze v určitých oblastech. Nebylo prokázáno, že by pouhá přítomnost žáka s postižením ve třídě mohla ovlivňovat postoje žáků, avšak pokud by došlo u žáků k přátelství s tímto žákem, pak jsou postoje pozitivně ovlivňovány, což vypovídá o nutné pozitivní interakci mezi žáky. V další části bylo potvrzeno, že učitelé s výrazně vyššími naměřenými kompetencemi mají také pozitivní vliv na postoje žáků vůči lidem s postižením. Ve školách, které mají certifikát „Férová škola“ se nepotvrdilo, že by tento atribut způsoboval změny v postojích žáků vůči lidem s postižením. V poslední části práce jsou vymezeny konkrétní interpretace s doporučeními pro další výzkumy a hlavní doporučení pro speciálně pedagogickou praxi.

KLÍČOVÁ SLOVA

Inkluze, inkluzivní vzdělávání, inkluzivní prostředí, kvaziexperiment, postoje vůči lidem s postižením

